

INHOUDSOPGAVE

ONDERZOEK NAAR DE LOKALE VUURWAPENREGISTERS EN HET CENTRAAL WAPENREGISTER – SYNTHESEVERSLAG	1
1. AANLEIDING TOT HET ONDERZOEK	1
2. ONDERZOEKSVERRICHTINGEN	1
3. VASTSTELLINGEN	1
4. CONCLUSIES	2
NOTEN :	3

ONDERZOEK NAAR DE LOKALE VUURWAPENREGISTERS EN HET CENTRAAL WAPENREGISTER¹ – SYNTHESEVERSLAG

1. AANLEIDING TOT HET ONDERZOEK

Een artikel in de “De Tijd” van 7 oktober 2004 vormde de aanleiding tot het onderzoek naar de wijze van registratie van vuurwapens in het centraal wapenregister (CWR) door de politiediensten. In dit artikel namen vertegenwoordigers van Unact² volgende stellingen in: (1) de politie verricht geen moraliteitsonderzoek naar een door een wapenhandelaar aangemelde koper van een jacht- of sportvuurwapen; (2) de aankoop van een vuurwapen (jacht- en sportwapen of verweervuurwapen) bij een erkende handelaar wordt door de lokale politie vaak niet ingevoerd in het centraal wapenregister; (3) de jacht- en sportwapens aangekocht voor 1989 zijn bij de overheid niet gekend; (4) de overheid weet niet hoeveel legale wapens er in België zijn; (5) het CWR is een puinhoop, onder meer door een gebrekkige codering van vuurwapens, een achterstand in de registratie van vuurwapens door personeelsgebrek en door een slechte informatica-uitrusting op deze dienst.

Om deze standpunten te toetsen aan de realiteit, bestond de opdracht erin enerzijds na te gaan in welke toestand de lokale wapenregisters zich bevinden en hoe vlot de informatiedoorstroming vanuit deze lokale wapenregisters naar het CWR verloopt en anderzijds te peilen naar de mate waarin en de wijze waarop de legale wapens door de politiediensten geregistreerd worden.

2. ONDERZOEKSVERRICHTINGEN

Om een zicht te krijgen op de inhoud van het CWR en de voeding ervan door de lokale politiediensten, werden drie betrokken actoren bezocht en bevestigd. In een eerste fase bezochten de onderzoekers enkele wapenhandelaars en raadpleegden ze er de verplichte registers om nadien de link te kunnen leggen met de corresponderende registraties in het CWR. Ten tweede, gingen ze ter plaatse in vijf lokale politiezones waarbij ze peilden naar de wijze waarop de wettelijke verplichtingen inzake wapenwetgeving worden nageleefd en naar de mate waarin daarbij problemen worden ondervonden. In het verlengde daarvan brachten de onderzoekers in een derde fase een bezoek aan de diensten van het CWR.

3. VASTSTELLINGEN

Op basis van een analyse van de onderzoeksgegevens kan gesteld worden dat de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de lokale wapenregisters en van het CWR niet afdoende zijn voor een adequate exploitatie van de gegevens. Specifieke factoren die de waarde van de lokale wapenregisters en het CWR belasten, zijn: (1) de achterstand in de opvolging van de adreswijzigingen; (2) de achterstand in de opvolging van vuurwapens geregistreerd op naam van overleden personen; (3) de achterstand in de opvolging van verkochte of overgedragen vuurwapens; (4) de achterstand in de registratie van de in beslag genomen vuurwapens; (5) de achterstand in het verifiëren van vuurwapens die geïnventariseerd werden ten tijde van de vereenvoudigde inschrijvingen; (6) de achterstand in het corrigeren van foutieve registraties in het CWR die het gevolg zijn van de verwerking van de vroegere papieren dragers; (7) de overgang van een papieren naar een geïnformatiseerde voeding van het CWR en (8) de achterstand in de registratie van vuurwapens in het bezit van erkende verzamelaars. De oorzaak van de tekortkomingen in de registratie van vuurwapens is van tweërlei aard. Op lokaal vlak is er veelal sprake van een gebrek aan aandacht voor de problematiek of een gebrek aan toegewezen capaciteit om de politietaken voortvloeiend uit de wapenwet nauwgezet uit te voeren.

Het beheer van het lokaal wapenregister en de voeding van het CWR is voor de meeste lokale politieoverheden geen prioriteit. De omvang van de achterstand in de registratie van vuurwapens is echter moeilijk in te schatten, zowel voor de lokale wapenregisters als voor het CWR. Bij de overname van het CWR, in 2001, door de federale politie was het CWR reeds een onbetrouwbaar gegeven. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt deels bij de lokale politiediensten, maar ook bij de vroegere federale beheerders van het CWR, zowel op functioneel

als op beleidsmatig vlak. Het CWR is nog steeds een externe³ gegevensbank eigendom van de Federale Overheidsdienst Justitie. Aanvankelijk was het de bedoeling de gegevensbank als statistisch instrument te hanteren teneinde de evoluties in het particuliere wapenbezit te kunnen opvolgen. Tot 1994 werd het CWR beheerd via het Commissariaat-generaal van de gerechtelijke politie, waarna het beheer werd toevertrouwd aan de Algemene Politie steundienst bij het Ministerie van Binnenlandse zaken. Sinds 1 januari 2001 wordt het CWR beheerd door de federale politie, de Algemene directie operationele ondersteuning/Directie van de nationale gegevensbank (DGS/DSB), die instaat voor het beheer van alle politionele databanken. De huidige beheerders pogen, in samenwerking met de lokale politiezones, de kwaliteit en betrouwbaarheid van het CWR te verhogen. Op lokaal vlak blijken de ingezette of beschikbare middelen echter niet voldoende om de disfuncties uit het verleden, ook deze van anderen, binnen een aanvaardbaar tijdsverloop te corrigeren.

4. CONCLUSIES

Op basis van de onderzoeksresultaten kan men besluiten dat er waarheid schuilt in de ingenomen stellingen in het voormelde persartikel. De uitspraak dat de overheid niet op de hoogte is van het aantal legale vuurwapens in België of niet steeds weet wie de bezitters zijn, blijkt jammer genoeg waar te zijn, vooral door het grote aantal foutieve of verouderde registraties in het CWR. Waar men in het persartikel verwijst naar een gebrek aan moraliteitsonderzoek door de politiediensten, slaat men de bal echter mis, want voor de bedoelde vuurwapens, jacht- en sportvuurwapens is dergelijk onderzoek niet voorzien in de huidige wetgeving.

De uiting in het artikel over de ondermaatse informatiedoorstroming naar het CWR wordt wel bevestigd door de onderzoekers.

Verder heeft dit onderzoek aangetoond, indien de steekproef als representatief mag worden beschouwd, dat 21 % van de legaal verkregen vuurwapens niet, laattijdig of nog niet geregistreerd werd in het CWR en dat 30 % van de registraties fouten bevat in de beschrijving van het wapen of in de gegevens van de bezitter.

De onbetrouwbaarheid van het huidige CWR maakt dat het momenteel beleidsmatig noch operationeel een bruikbaar instrument is. Nochtans menen de onderzoekers te mogen stellen dat de bestaande wantoestanden op dit vlak niet toegeschreven kunnen worden aan één politiedienst. Vanaf de inwerkingtreding van het CWR bleken er immers op verschillende niveaus diverse tekortkomingen te bestaan.

De huidige toestand kan slechts in positieve zin omgebogen worden als men op alle politieniveaus bereid is de nodige investeringen te doen en deze problematiek prioritair te behandelen. Los van de verantwoordelijkheden, zal dit vooral voor de lokale politiezones een aanzienlijke bijkomende werklast betekenen en zal het heel wat tijd vergen om de situatie te regulariseren.

Of de situatie volledig geregulariseerd zal kunnen worden, valt te betwijfelen aangezien heel wat legale wapens ondertussen in het illegale circuit kunnen terechtgekomen zijn.

NOTEN :

- 1** Dossier nr. 77837/2004.
- 2** Nationale Unie der Wapenmakers, Jagers en Sportschutters.
- 3** Met extern wordt bedoeld “niet behorend tot de politiediensten”.